1164

1164
MAHĀDVĀR (Śaṅkar Viṭhṭhal)
Prabhātapherīsāṭhīṃ āṇi melyāsāṭhīṃ saṅgīta rāṣṭrīya-puṣpa-gumphā.
Nipāṇī (Belgaum printed): Ś.V. Mahādvāra, Śake 1852 [1930].
8 p. 16 cm. (Rāṣṭrīya Padyamālā puṣpa 6 veṃ)
Nationalistic songs.
NAI 1350
PIB 72/18

NATIONAL ARCHIVES

Pic 72 | 18

राष्ट्रीय पद्यमाला पुष्प ६ वे.

हिंदमाताकी जय.

प्रभातफेरीसाठीं आणि मेळ्यासाठीं

संगीत

राष्ट्रीय-पुष्प-गुंफा.

MAHADWAR (Sanker Vithal)

ARCHIVAL
NATIONAL

लेखक आणि प्रकाशक.

शंकर विठ्ठल महाद्वार, निपाणी

मुद्रकः—क. रा. आंबेवाडी यांनीं डी. आर. ठाकूर,

यांचेकरितां 'तरुण भारत' छापखाना

बेळगांव येथें छापिलें.

इ.से १९५२

आवृत्ति १ ली. प्रती २०००

किंमत अर्धा आणा.

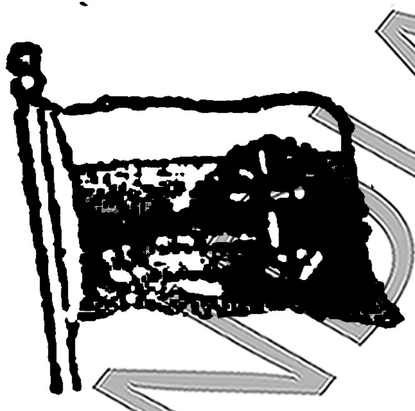
लवकरच प्रसिद्ध होणारी पुढील पुस्तकें:—१ प्रभात—गीत संग्रह. २ हिंद—गीत. ३ सामाजिक शाहिरी रचनाणें.

४ स्वातंत्र्य-मंत्र.

राष्ट्रीय पुष्प गुंफा.

महात्मा गांधीकीजय.

प्रथम वंदूया गांधिजी प्रभूला ।
देह ज्यांनीं देशार्थ कष्टवीला ।
देइं देवा दीर्घायु सुयश लाला ।
हीच आशा मम पुरवि या ! दयाला ॥ १ ॥

पद १ लें-ईशस्तवन (चाल:-नमन नटवरा०)

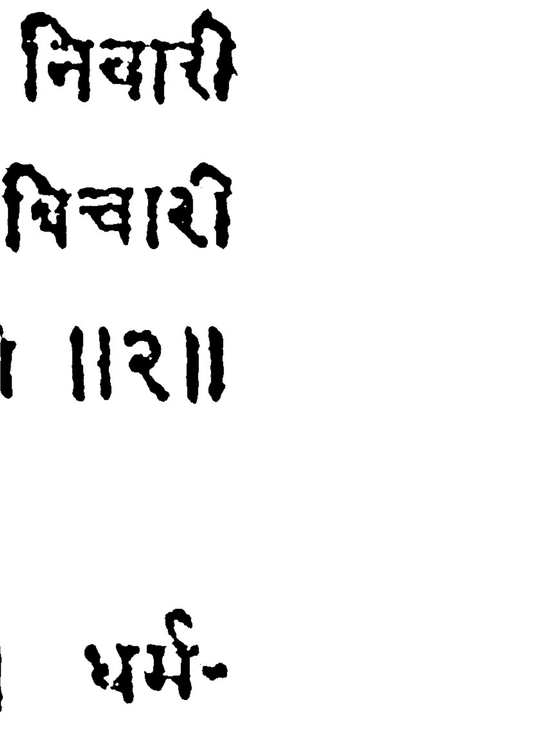
प्रणत शिवसुता विद्यादाता । मंगल मूर्ती सिद्धी नाथा ॥ ध्रु० ॥शरण बालगण तुजशी आतां । त्वत्पदकमला ठेउनि माथा । पुरवि मनोरथ हे भगवंता । देइं त्वरित स्वातंत्र्य भारता ॥ शरण शारदा देवी कांता ॥ १ ॥ प्र० ॥

पद २ रें. (मोद हराचा प्रेम०)

विघ्न नाशका-धांव सत्वरी । दास्य-पाश हा त्वरित निवारी ॥ ध्रु० ॥ भारतंत्र विस्तीर्ण सागरीं । आक्रंदे भूमाय विचारी ॥१॥ धांव पांवया सज्जकरी । येई येई ना स्वकरिं धरी ॥२॥

पद ३ रें (गौरिसुता नमुंया)

गांधी मुनी नमुंया । सुजन हो । राष्ट्र-रक्षका । धर्म-पालका । पदोद्धारा झिजली काया ॥ ध्रु० ॥ मोहनदास महात्मा गांधी । हक्क रक्षिता साक्षा बंदी । शांति अहिंसा अभिनव युद्धी । बंदन करुंया त्या प्रभुराया ॥ १ ॥

पद ४ थें. जागृतिपर (देवा हजरत सलाम)

आतां झडकरि उठा सुजनहो ॥ ध्रु० ॥ दडपशाहिनें देश पेटला । झोपा कैशा घेतां आतां ॥ १ ॥ समर शांतता सिद्ध तुम्हांस्तव । काय वघत बसता हो आतां ॥ २ ॥ झ० ॥

पद ५ वें. (परवशता पाश दैवें०)

परवशता पाशदावें तोडा अतां या क्षणा ॥ ध्रु० ॥ सजिवपणीं घडती सारे मरण भोग जाणा ॥ १ ॥ सौख्य भोग नुरले सारे कष्टमात्र नाना ॥ २ ॥ मातृभूमि वाटे सकला खचित बंदिखाना ॥ ३ ॥ असुनि खास मालक घरचें चोर क्षणवितांना ? ॥ ४ ॥ करित हीच अंती विनंती हिंद बांधवांना ॥ ५ ॥ पर० ॥

पद ६ वें. (निशिदिनिं मनि०)

निशिदिनिं धरि फिरवीच चरखा । चरखा देईल आरिल चरखा । भारत पीडक पळेल परका ॥ ध्रु० ॥ येउनि रिपु या हिंदुस्थानीं । छळ माजविला परकीयांनीं । धाडा ना ? त्या यमलोका ॥ १ ॥ ऐकुं न आल्या किंकाळ्या कां ? भूमातेच्या ऐका हाका ! तारा या स्वस्थ बसुं नका ॥ २ ॥

पद ७ वें (चाले वसंत राजा०)

निद्रा पुरे पुरे ती । व्हा जागृत प्रभाती ॥ ध्रु० ॥ राष्ट्राभिमान कांहीं । किल्लही शूरांसि नाहीं ? । करण्यास्वराज्य चोरी । आलेत वैरि दारी ॥ १ ॥

पद ८ वें. (स्वकुल तारक)

भरत भारत भूमा । जयहो । दृढ असा ना हिरवित

ARCHIVES NATIONAL SOFINDIA

चरखा ॥ ध्रु० ॥ सुखविला नच भारतमाता । देश पतिता ।
त्यज यमलोका ॥ १ ॥ सतत० ॥

पद ९ वें (संशय का मनिं आला०)

उठ उठ भारत वीरा । अजुनी । निद्रित कां रणशूरा
॥ ध्रु० ॥ आंग्ल पातले वैरी दारीं । हक्कलुनि दे त्या चोरा
॥ १ ॥ उठ० ॥

पद १० वें (सुटेना व्यसन दारूचें०)

पुरे ना ! काळ ही निद्रा । प्रभातीं उठ रे वीरा ॥ ध्रु० ॥
तुतारी ऐक गांधींची । सज्ज हो खोउनी कच्ची ॥ लढाया
शांतता-समरीं । अहिंसा शस्त्र घे स्व-करीं ॥ १ ॥

पद ११ वें (सांवळा वर वरा०)

झणिं उठा उद्धरा हिंद-भूला । दरवडा पातला आंग्ल
घाला ॥ ध्रु० ॥ आत्मसंरक्षणा । शत्रुसंहारणा । दास्य भूमी-
तला । गाडण्याला ॥ १ ॥ आंधि खादी वरा । देशसेवा
करा । एक निष्ठे स्मरा । भारताला ॥ २ ॥ सौख्य स्वातंत्र्ये
तें । भारता लाभतें । सज्ज होऊं उठा तेंचि द्यायया ॥ ३ ॥

पद १२ वें (धिःकार मन साहिना०)

या हिंद-भू-रक्षणा ॥ ध्रु० ॥ परदास्य झुल्य तें । विष-
यप्राप्ति जीवना । स्वातंत्र्य द्यायास सज्ज व्हा या क्षणा ॥ १ ॥
लोकमति जागवी । निःशस्त्र लुटीं । हा मार्ग चरखा । परदास्य
हनना ॥ २ ॥ या० ॥

पद १३ वें (दे हाता या शरणांगता०)

या आतां या रणिं शांतता ॥ ध्रु० ॥ मम सकलहि

बंधुनो भगिनिनो झडकरि हो उठा । निश्चित्त ॥ या SSS ॥
सर्वथा चपल चरखा । देई हा आरिस चरका । परतवी शत्रु
परका । क्षणुनिच करि विनंति ही अजि सकला नित फिरवा
तया । घ्या हाता ॥ १ ॥

पद १४ वें (चंद्रिका ही जणुं०)

अजुनि कां झोंपला बंधुनो व्हा जागृत या क्षणीं । भगिनि
बांधव आजला लागा भारत-रक्षणीं ॥ ध्रु० ॥ सौख्य कुठुनि?
नच ! हिंदुला आंग्लांनीं वेढियले । पाश या तोडितां गांधिना
कपटें धरिलें । बनिया वेषें पाहुणे आंत हे भारति आले ।
आता सोफावले । क्षणविती घरचे धनी ॥ १ ॥ अजुनि का?
झोंपला० ॥

पद १५ वें न्याय देवतेचें रडगाणें (कशि या त्यजूं०)

कशि या त्यजूं सुखाला । मम पंचप्राण भारत-भूला
॥ ध्रु० ॥ काशि देउं स्वर्ण भूमी । मग लोह काष्ट खाऊं का
मी ॥ १ ॥ माझ्या० ॥ उपवाशि प्राण देण्यापेक्षां । मी
लढत मरिन ध्याया देशा ॥ २ ॥

पद १६ वें (विनय हीन वदता नाथा०)

विभवपूर्ण सुखदा सत्ता । नाहिं मी अर्पित आतां ॥ध्रु०॥
रणवीरा रीती । ना शोभे भीरुता ती । अमर जागी ही सत्ता
॥ १ ॥

पद १७ वें (सवतचि भासे०)

सवतचि भासे मला । भारत-भू या काला ॥ ध्रु० ॥
सरयाग्रहिचे शस्त्र अहिंसा । बोधसले बुद्धमुला ॥ १ ॥ ६.॥

पद १८ वें (किति किति सांगू तुला०)

किति किति सांगू तुला । मज धैर्य नसे ॥ धृ० ॥ हे शुद्ध अहिंसा साहूं कसे । या समयी मला नच कोणी पुसे । हा सत्याग्रह मज भाजीतसे ॥ १ ॥ तो गांधी कुठोनी आला रे । हे हिंदु नग्हेत वैरी खरे । मज "कोठें तरि जा" म्हणती त्वरें ॥ २ ॥

पद १९ वें वर्णनपर (हृदयिं धरा)

हृदयिं धरा हा बोध खरा । शांति अहिंसा रणीं मरा ॥ धृ० ॥ कुटिल कपटि तें आंग्ल पहा । देउं नका ठाव जरा ॥ १ ॥ न्याय देवता अन्यायी । कवटाळिल ही भीती धरा ॥ २ ॥

पद २० वें (सत्य वदे वचनाला०)

सत्य वदे वचनाला गांधी । स्वराज्य मिळविन भारतभूला ॥ धृ० ॥ राष्ट्र परांकित मानी गतसम । स्वतंत्र करितो आधि मी त्याला ॥ १ ॥ बल अहिंसा सत्याग्रह मम । दाविन अनुपम अद्भुत लीला ॥ २ ॥ सत्य० ॥

पद २१ वें (खरा तो प्रेमा)०

खरा तो प्रेमा साधिकि धन्य जनीं ॥ धृ० ॥ भारत-हितास्तव भास्कर भारत । स्वार्थ त्याग करुनी ॥ १ ॥ दुःखी जन देखुनी । स्वसुखा त्यागोनिया जनभयहरण हेंचि सुख । जागिया खचित जया । दर्शन भूमातेचे नाचवी प्रेमलहरी । वंदन स्थान हेचि कुल हिंद पुत्र तो भुवनी ॥ १ ॥ खरा० ॥

पद २२ वें (शुभसि मना०)

[illegible] जन्मा येत्र तीर्थ-अवतार शांतिचा झाले ॥ रणमरणा

ARCHIVES NATIONALE INDOCHINE

सत्याग्रहि वीर सज बहु वाहिले ॥ धृ० ॥ करणी राणि ।ईसा नच असहकार समरीं । शूर तोचि विजयि तोचि हे आचरणीं ज्या आले ॥ १ ॥ सकल ॥

पद २३ वें (प्रेम सेवा शरण०)

देश सेवा करुनि सुखवि निज भारता । हीच कीरत विनंति खास जनहो अता ॥ धृ० ॥ हिरवोनि स्वातंत्र्य । लादोनि दारिद्र्य । छळितात परकीय । शमवि असहायता ॥१॥

हनुमस्तुति] पद २४ वें [(मेरे मौला बुलाये०)

धांवे पावे देवा झणिं वायु-सुता । नको अंत बघू हनुमंता अतां ॥ धृ० ॥ भारतांतिल हिंदि जनता गेलि अवघी घाबरून । दुष्ट गांग्लाच्या भयानें वाट बघते तळमळून । हातीं घेई गदा लवलाहि अतां ॥ १ ॥

पद २५ वें (चरखा गीत, गज्जल.)

चरखा चला चलाके । लेंगे स्वराज्य लेंगे ॥ धृ० ॥ मल मल जो है विदेशी । आणे को गज मिलेंगे । खादी नहीं त्यजेंगे ॥ लेंगे स्वराज्य लेंगे० च० ॥ १ ॥ बहोत्तर करोड रुपिया परदेश जा रहा है । उसकू बचाबचाके । लेंगे० च०॥२॥ चरखोंके घणघणाट । रणभेरियाँ बजेंगे । अंग्रेजको सुनाके ॥ लेंगे० च० ॥ ३ ॥ या हक्क है हमारा । तन जानसेभि प्यारा । मरने नहि डरेंगे ॥ लेंगे० च० ॥ ४ ॥ हम सब परेड फौजी । कप्तान हमारा गांधी । आज्ञा उसीकि लेंगे ॥ लेंगे० च० ॥ ५ ॥ तेहतीस करोड फौजी । रणसंच ए चलेंगे । गांधी हुकुम करेंगे ॥ लेंगे० च० ॥ ६ ॥ चरखाहि

तोफ बनेंगे । तकवा अने हे बरची । गोलेसे सुत्रके हम् ॥
लें० स्व० च० ॥ ७ ॥ —कानिटकर.

पद २६ वें (आधुनिक फॅशन) मम बंधु सखा०

पाश्चात्य सर्व फॅशननीं देश बुडाला परतंत्र जहाला ॥धृ०॥
ती आर्य संस्कृती नुरली लीन शीलता । नच आर्य स्त्री
अता ॥ बहु वस्त्र भांग काढुनि त्या छान कुंतला । हा
थाट चालला ॥ १ ॥ नरनारि परी ऐट करी भेद कोठला ।
आतिं डौल वाढला । करिं छत्रि धरीं स्वार परी सायकली-
चरी । निघे दौड स्कूलला ॥ २ ॥ ते अर्ध बाहु शोभविते
वटन पोलके । दिसे मडम सारिखे । करि रिस्ट वॉच
शेलकेच कंकणाहुनी । म्हणे योग्य स्त्रियाला ॥ ३ ॥ हा काल
कसा उलटियेला सांगु कशाला । ठावेच जगाला । येतेच भी
फिरूनि अता हेंच पतीला । म्हणे ठेव चव्हाला ॥ ४ ॥ किति
वानुं अणी कीर्ति जनीं पुरुष ते भले । जगि धन्य जाहले ।
तो कॉप कसा भांग जसा छान शोभला । स्त्रियाहूनि चांगला
॥ ५ ॥ ते शर्ट कोट बूट प्यॉन्ट चुरुट शोभती । सिगारेट
मुखीं ती । परि त्यावरिहिं उष्ण चहा प्राशिती पहा । म्हणुं
काय तयांला ॥ ६ ॥ त्या दुर्व्यसनीं लोळुनि निज देश
दरिद्री । दिसे आज भिकारी । या भारतास तारि तर ऐट ती
दुरि । करी सर्व सत्वरी ॥ ७ ॥

समाप्त.

आमचेकडे मिळणारी राष्ट्रीय पुस्तकें:—
खादी गीत ०॥ | सहर्ष सूत्र ०॥ | फॅशन-पुराण ०॥
राष्ट्रीय प्रहार ०॥ | राष्ट्रीय [illegible] ०॥

